

US 33/14   Årsmelding for klagenemnda 2013

ePhortesak:	2011/322	Saksansvarlig:	Kristofer Rossmann Henrichsen, <i>utdanningsdirektør</i>
Møtedag:	13.03.2014	Informasjonsansvarlig	Kristofer Rossmann Henrichsen, <i>utdanningsdirektør</i>

Dokumenter i saken

- Årsmelding for klagenemnda ved Universitetet i Stavanger 2013

Bakgrunn

Klagenemnda rapporterer hvert år til styret om sin virksomhet i foregående år. Vedlagt følger Årsmelding for klagenemnda ved Universitetet i Stavanger 2013. Meldingen inneholder statistikk, saksoversikt og nemndas egen vurdering av arbeidet.

Årsmeldingen er godkjent av medlemmene i nemnda.

Klagenemnda har i 2013 behandlet 48 saker fordelt på 13 møter. Det er en liten nedgang i antall saker fra i fjor. Det var flest klager over opptaket ved alle de tre fakultetene. Klagenemnda har hatt gode diskusjoner ved saksbehandlingen, og det var dissens ved fire avgjørelser. I syv av 48 saker (14,6 %) fikk studenten medhold i sin klage/ble frifunnet for anklagen om fusk. Dette er en stor økning fra 2012 (kun 3,6 % medhold), men likevel ganske gjennomsnittlig sånn totalt sett over de siste ni årene.

Universitetsdirektørens vurdering

I årsmeldingen viser klagenemnda til at arbeidet i nemnda er et viktig element i kvalitetssikringsarbeidet ved universitetet. Universitetsdirektøren deler denne vurderingen og er svært fornøyd med det grundige arbeidet klagenemnda gjør på dette området.

Nemnda bidrar i vesentlig grad til arbeidet med kvalitetsutvikling i behandlingen av saker som fremmes. Samtidig fungerer nemnda som et viktig korrektiv i saksbehandlingen ved institusjonen gjennom sine vurderinger, råd, anbefalinger og beslutninger.

Forslag til vedtak:

Styret tar Årsmelding for klagenemnda ved Universitetet i Stavanger 2013 til orientering.

Styret takker Klagenemnda for godt utført arbeid i 2013.

Stavanger, 28.02.2014

John B. Møst
universitetsdirektør

Kristofer Rossmann Henrichsen
utdanningsdirektør

Saksbehandler: Heidi Fosse Mathisen
rådgiver

**ÅRSMELDING FOR KLAGENEMNDA VED
UNIVERSITETET I STAVANGER**

2013

INNHold

Medlemmer	3
Klagenemndas arbeid i 2013	4
Saker i Klagenemnda	5
Sakstyper og utfall 2013	5
Enhetsfordeling	7
Utvikling 2005-2013	7
Klagetilfang	8
Sakstyper	8
Saker ved fakultetene	8
Fusksaker	10
Medholdsprosent	10
Oppsummering	11
Klagenemndas reglement av 2. april 2009	12
Utdrag fra Lov om universiteter og høyskoler	14
Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning	18

Medlemmer

I perioden 01.01.13-31.12.13 har klagenemnda hatt følgende sammensetning:

Leder

Sorenskriver Anne Marie Aarrestad (til 10.09.13)

Tingrettsdommer Tom F. Vold (fra 10.09.13)

Varamedlem for leder

Tingrettsdommer Tom F. Vold (til 10.09.13)

Tingrettsdommer Mariann A. Svensen (fra 10.09.13)

Representanter for det vitenskapelige personalet

Anita Berge, HF (til 24.10.13)

Cathrine Lillo, TN (fra 24.10.13)

Dag Osmundsen, SV

Personlige varamedlemmer

Arne Rettedal, TN (til 24.10.13)

Kristin Fugelsnes, HF (fra 24.10.13)

Turid Bie, SV (til 24.10.13)

Svein Erik Høie (fra 24.10.13)

Studentrepresentanter

Espen B. Olsen (til 15.09.13)

Maren Lunde (til 15.09.13)

Simon Furnes (fra 13.09.13)

Lisa Johansen Fyrileiv (fra 13.09.13)

Personlige varamedlemmer

Gamaal Al-Attar (til 15.09.13)

Siri Søyland (til 15.09.13)

Patrick Langeland (fra 23.10.13)

Nadia Heyler (fra 23.10.13)

Leder og nestleder for Student Organisasjonen (StOr) fungerer som vararepresentanter for studentene. Det er særlig om høsten før de faste studentrepresentantene har blitt oppnevnt at det har vært et behov for å innkalle dem til møter. Høsten 2013 møtte StOrs nestleder i to av klagenemndas møter.

Sekretær og saksforbereder for klagenemnda har vært rådgiver Heidi Fosse Mathisen ved Utdanningsavdelingen. Juridisk seniorrådgiver Dennis Aske, også Utdanningsavdelingen, har forberedt en del av fusksakene for klagenemnda.

Klagenemndas arbeid i 2013

Klagenemnda er et viktig element i kvalitetssikringsarbeidet på universitetet. Nemnda håper å kunne bidra til en rettferdig og forutsigbar regelanvendelse som sikrer studentene en saklig og upartisk behandling. Universitetets regelanvendelse sier noe om institusjonens innstilling overfor brukerne, og derved om kvaliteten på institusjonens tilbud. Klagenemndas sekretariat har hatt et godt samarbeid med universitetets faglige og administrative ledelse i forbindelse med saksbehandlingen. Klagenemnda antar at fortsatt samarbeid med fakultetene, særlig representert ved dekaner, instituttledere og fakultetsdirektører, vil kunne bidra til fortsatt økt kvalitet på det studieadministrative arbeidet.

Klagenemnda gir i en del saker generelle uttalelser om saksbehandlingen i fellesadministrasjonen og fakultetene. Det kan også gjelde saker hvor klager ikke gis medhold. Klagenemnda anser det som en viktig oppgave å formidle innsikt og erfaring fra klagesakene som universitetet kan bruke i den videre kvalitetssikring av studentforvaltningen. Universitetets administrasjon skal både være grensesetter og serviceorgan for rettighetsbevisste studenter, noe som krever en kontinuerlig vurdering av regler og praksis. Klagenemndas generelle uttalelser er ikke bindende for institusjonen. Vi registrerer likevel at uttalelsene har blitt behandlet som positive innspill som har medvirket til en endring av praksis.

Det er en fordel at klagenemndas sekretariat organisatorisk er sentralt plassert i universitetsadministrasjonen. Sekretariatet har ofte vært i dialog både med fakultetene og studentene. Dette kan gjelde den enkelte sak og generelle uttalelser, herunder veiledning om klagereglene og klagenemndas kompetanse. Saksgangen og blant annet aktuelt regelverk ved klage er lagt ut på universitetets nettsider, slik at det skal være enklere for studentene å vite hvordan de skal gå frem ved en klage og hvilke saker som kan tas under behandling.

Saker i klagenemnda

Sakstyper og utfall 2013

Klagenemnda har hatt 13 møter i 2013, og har behandlet 48 saker. I tillegg kommer Klagenemndas årsmelding for 2012.

En av de 48 sakene ble avvist på grunn av at den ikke var innkommet rettidig, og to saker ble avvist fordi det ikke var påberopt formelle feil i klagen. En sak ble sendt i retur til fakultetet fordi nemnda ikke kunne se hvilken vurdering som var foretatt. Fakultetet tok etter ny vurdering klagen til følge.

Klagenemnda behandlet en skikkethets sak i 2013, og en klage over opptak ved UiS EVU (etter- og videreutdanningen ved UiS).

Nr.	Relevant § i reglementet	Sakstype	Utfall	Enhet
1		Årsmelding for Klagenemnda 2012	Vedtatt	
2	III e nr. 1 og 2	Formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling samt ved gjennomføring av sensur	Ikke medhold	SV
3	III h	Fusk, med påfølgende klage	Annullering og utestengning	FRES
4	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
5	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
6	III e nr. 3	Formell feil ved godkjenning av kurs eller praksis	Ikke medhold	SV
7	III e nr. 2	Formell feil ved gjennomføring av sensur	Avvist	SV
8	III k	Skikkethetsvurdering	Ikke uskikket	SV
9	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
10	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
11	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
12	III d	Vedtak om adgang til eksamen	Ikke medhold	SV
13	III d	Vedtak om adgang til eksamen	Ikke medhold	TN
14	III e nr. 3	Formell feil ved godkjenning av kurs eller praksis	Ikke medhold	HF
15	III e nr. 1	Formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling	Medhold	TN
16	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	HF
17	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Ikke medhold	HF
18	III e nr. 1	Formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling	Ikke medhold	HF

19	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
20	III h	Fusk, med påfølgende klage	Annullering og utestengning	FRES
21	III h	Fusk	Frifunnet	FRES
22	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
23	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
24	III h	Fusk	Annullering og utestengning	FRES
25	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	SV
26	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	TN
27	III a	Vedtak om opptak	Avvist	SV
28	III a	Vedtak om opptak	Avvist	SV
29	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	SV
30	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	SV
31	III d	Vedtak om adgang til eksamen	Ikke medhold	SV
32	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Fakultetet tok klagen til følge etter retur fra klagenemnda	SV
33	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	TN
34	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Ikke medhold	HF
35	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	TN
36	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	TN
37	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	SV
38	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	HF
39	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	HF
40	III h	Fusk	Frifunnet	FRES
41	III a	Vedtak om opptak	Medhold	EVU
42	III a	Vedtak om opptak	Ikke medhold	SV
43	III e nr. 1	Formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling	Medhold	SV
44	III e nr. 1	Formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling	Medhold	TN
45	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Ikke medhold	SV
46	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Ikke medhold	SV
47	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Ikke medhold	SV
48	III c	Vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen	Medhold	SV
49	III h	Fusk	Annullering	FRES

Enhetsfordeling

De 48 sakene er fordelt på følgende måte:

Det humanistiske fakultet: 7 saker

Det samfunnsvitenskapelige fakultet: 19 saker

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet: 7 saker

Stab, felles ressurscenter: 14 (fusksaker, der to påklaget vedtaket)

UiS Etter- og videreutdanning (EVU): 1 (opptakssak)

Det bemerkes at Det samfunnsvitenskapelige fakultet hadde 3 saker som ble avvist og en klage som de tok til følge etter nemnda sendte den i retur, slik at det ble realitetsbehandlet 15 saker fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Klagenemnda ser at det skjer gjentatte ganger at studentene ikke har klart for seg hva de kan klage over. I 2013 resulterte dette i at nemnda avviste 2 saker fordi det ikke var påvist formelle feil. Studentene klagde over faglige spørsmål. Fakultetene oppfordres til å informere studentene enda bedre om klagenemndas kompetanse slik at klager som ikke kan vurderes av klagenemnda stanses på et tidligere tidspunkt. Dette vil være tids- og arbeidsbesparende for alle parter.

Utvikling 2005-2013

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antall saker	56	29	42	31	30	96	37	55	48
Antall møter	12	8	9	7	7	10	9	11	13

FAKULTETSFORDELING	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HF	16	7	8	6	5	9	7	6	7
SV	21	7	7	5	6	23	9	17	19
TN	3	6	6	4	9	6	11	10	7
FRES	16	9	21	16	10	58	10	22	14
UiS EVU									1

SAKSFORDELING	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Formelle feil (IIIe)	23	15	13	11	6	18	12	14	8
Opptak	12	2	5	4	8	66	11	13	15
Fusk (+klager)	12(3)	6(1)	15(5)	15	9	9	9	22	14
Annet	6	5	4	1	7	3	5	6	11

MEDHOLDSPROSENT	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	12,5	21	24	9,7	23,5	6,3	21,6	3,6	14,6

Klagetilfang

Antall saker til behandling i Klagenemnda har sunket litt i fra i fjor, men antallet er fortsatt høyt sammenliknet med de siste ni årene. Det som er tydelig å se av tabellen er at det har vært en markert nedgang i antall fusksaker. Klagetilfanget i 2010 må man se bort i fra fordi det var et år der nye informasjonsrutiner ved opptak av internasjonale studenter gjorde at klagetilfanget var svært høyt.

Klagenes fordeling på enhetene viser at Det humanistiske fakultet holder seg på et lavt tilfang av klager. Dette gjelder også Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet som også i 2013 har nedgang i antall saker, og kommer likt ut med Det humanistiske fakultet med syv saker. Det samfunnsvitenskapelige fakultet har også i 2013 et høyt klagetilfang, men av 15 saker som ble realitetsbehandlet var det kun to studenter som fikk medhold i klagenemnda. Klagene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet i 2013 er fordelt på flere klagegrunnlag, men flest klager (fem) er det over vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen eller prøve, jf. Reglement for klagenemnda ved UiS III c.

Klagenemndas sekretariat er informert om at fakultetene selv tar klager til følge når de ser at det har blitt begått en feil. Dette er da gjerne basert på tidligere vedtak fra klagenemnda. Det er positivt at de tar nemndas vedtak til etterretning.

I 2013 ble det behandlet 14 fusksaker, noe som er nedgang med seks saker fra i fjor. En student påklagde vedtaket videre til Felles Klagenemnd, og per i dag er ikke denne klagen behandlet i Felles klagenemnd.

Sakstyper

Saker ved fakultetene

De viktigste tendensene i 2013 kan beskrives slik:

Klagenemnda behandlet i 2013 åtte saker vedrørende formelle feil, jf. Reglement for klagenemnda § III e. Dette er et lavt antall når man sammenlikner med de siste ni årene; kun i 2009 var antallet lavere. Klagene var i 2013 fordelt på klage over formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling (fire saker), godkjenning av kurs eller praksis som er obligatorisk del av studiet (to saker) og gjennomføring av sensur (to saker). Det var altså ingen klager over avslag på søknad om selvvalgt bachelorgrad og andre frie grader i 2013, noe det heller ikke var i 2012 og 2011. Det samfunnsvitenskapelige fakultet hadde fire klager over formelle feil, mens Det humanistiske fakultet og Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet hadde to klager hver. Fakultetenes klagetilfang vedrørende formelle feil varierer fra år til år.

Det var tre klager over formell feil som fikk medhold i Klagenemnda i 2013. Alle tre gjaldt klage over formell feil ved eksamen- eller prøveavvikling, og to var fra Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet og den siste ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

I den første saken mente studenten seg forskjellsbehandlet ved gjennomføring av en skriftlig eksamen. Klagenemnda kunne ikke utelukke at studenten var blitt stilt i en dårligere posisjon enn sine medstudenter, og det ville tilsi et brudd på likebehandlingsprinsippet. Dette kunne igjen ha hatt betydning for hans prestasjon eller bedømmelsen av denne, og sensurvedtaket ble opphevet av klagenemnda.

Den andre saken gjaldt en student som søkte om tilrettelegging av eksamen. Klagenemnda kom til at fakultetet ikke hadde vurdert relevante forhold i saken, la dermed klagers faktumbeskrivelse til grunn, og ga studenten medhold i sin klage over manglende tilrettelegging.

I den tredje klagen over formell feil ved eksamensavvikling gjaldt det i hovedsak saksbehandlingstiden ved klage over karakter. På grunn av lang saksbehandlingstid – uten at fakultetet hadde fått utsatt sensurfrist – fikk studenten mye kortere tid til forberedelse til kontinuasjonseksamen enn han skulle ha hatt. I tillegg var han forhindret fra å delta på kontinuasjonseksamen, noe som også kanskje kunne vært unngått om studenten hadde fått sensuren tidligere. Det ble også vektlagt at det ble lenge for klager å vente over et halvt år på neste mulighet til å ta eksamen når dette var det siste emnet klager manglet i graden sin. Studenten fikk derfor innvilget ekstraordinær eksamen.

Det har i 2013 vært 15 klager over vedtak om opptak til studium, fag eller emner som ikke klagebehandles av Samordna opptak. Dette er en liten oppgang fra de to foregående år. To klager ble avvist fordi ingen formelle feil var påberopt. Antall klager over opptaket må ikke sammenliknes med 2010 da det var 66 opptaksklager grunnet et enormt omfang av klager over det internasjonale opptaket. I 2013 har det bare vært en slik klage, og den fikk ikke medhold i nemnda. Sett bort i fra 2010 er 2013 det året med flest klager over opptaket på de siste ni år. Det samfunnsvitenskapelige fakultet hadde syv klager over opptaket (to ble avvist), Det humanistiske fakultet hadde tre klager, Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet hadde fire og UiS' etter- og videreutdanning (UiS EVU) hadde en. Den sistnevnte saken var den eneste opptaksklagen som fikk medhold i klagenemnda i 2013. Klagen gjaldt saksbehandlingen. Klager mente at UiS EVU ikke hadde overholdt sin utredningsplikt og informasjonsplikt i opptaksprosessen. Klagenemnda fant at klager skulle hatt plass ved studiet hvis det ikke hadde vært for at UiS EVU urettmessig strøk klager fra ventelisten. Med denne saksbehandlingsfeilen mente nemnda at det ikke var nødvendig å gå nærmere inn på den bakenforliggende saksbehandling; herunder informasjons- og utredningsplikt, og klager ble gitt medhold.

Det var syv klager over vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen eller prøve (§ III c) i 2013, noe som er over en fordobling av slike klager fra året før. En av disse klagene ble gitt medhold og den saken gjaldt en student som søkte om tredje gangs forsøk i praksis. I eksamensforskriften § 7 nr. 2 er det et krav at det foreligger «særlige forhold» hvis et tredje praksisforsøk skal innvilges. Regelen praktiseres strengt, men klagenemnda vektla særlig at klager bare manglet dette ene emnet i sin bachelorgrad og at det derfor hadde store konsekvenser for klager. I tillegg hadde klager nedlagt en egeninnsats for å forbedre seg.

De resterende klagene i 2013 fordeler seg på tre klager vedrørende vedtak om å nekte oppmelding/adgang til eksamen (§ III d), og en sak etter skikkethetsvurdering fra Skikkethetsnemnda (§ III k). Skikkethetsvurderingsprosessen er lang og krevende og klagenemnda diskuterte saken i flere møter. I klagenemnda er det nødvendig med to tredjedelers flertall for å finne en student ikke skikket, og i denne saken fra 2013 ble studenten funnet ikke uskikket.

Klagenemnda har ikke hatt noen saker til behandling vedrørende vedtak om opptak til praksis eller kurs (§ III b), ingen klager over vedtak om tap av studierett (§ III f) og ingen klager over avslag på krav om innsyn etter offentlighetsloven (§ III g).

Klagenemnda har heller ikke hatt noen saker til behandling vedrørende Lov om universiteter og høyskoler § 4-8 om utestengning og bortvisning (§ III i), eller om uhl § 4-9 om utestengning grunnet straffbare forhold (§ III j), og heller ingen saker som er henvist til behandling av styret (§ III l).

Også i 2013 var klagesakene spredt utover flere grunnlag. Likevel er det likt at alle tre fakultetene i fjor hadde flest klager over opptaket.

Fusksaker

Studentene benytter seg av to hovedtyper fusk. Den ene typen er fusk i eksamenslokalet, der studentene har medbrakt ulovlige hjelpemidler som for eksempel ordbøker de har notert i, kalkulatorer med ulovlig innhold, notater/bøker eller mobiltelefon. Den andre typen fusk er plagiering, og at studenten eventuelt i tillegg ikke har oppgitt sine kilder. Studentene kopierer medstudenters oppgaver, eller fra internett. I 2013 har Klagenemnda behandlet 14 saker vedrørende fusk, og dette er en markert nedgang i forhold til i fjor, men i forhold til tidligere år er det i øverste sjiktet. I 2013 var det tre saker vedrørende fusk i eksamenslokalet og 11 saker vedrørende plagiering.

Hovedregelen ved fusk er at forsettlig fusk resulterer i annullering og utestengelse i to semestre, og grov uaktsom fusk resulterer i annullering og utestengelse i ett semester. I 2013 resulterte fire fusksaker i annullering og utestengning i to semestre, syv fusksaker resulterte i annullering og utestengning i ett semester, og en sak resulterte i annullering av oppgaven. I tillegg var det to saker der studentene ble frifunnet for fuskanklagen.

De fire sakene som resulterte i to semesters utestengelse skyldtes selvfølgelig forsettlig fusk. I tillegg fant nemnda at også fem av de syv som ble ilagt ett semesters utestengelse hadde forsettlig fusket, men av ulike grunner ble ett semesters utestengelse ansett som en riktig reaksjon. Det er fortsatt et økende problem at det meste av fusksakene er forsettlig, altså fusk foretatt med viten og vilje.

En fusksak fra 2013 ble påklaget til Felles klagenemnd, og per i dag foreligger ikke resultatet fra Felles Klagenemnd.

Universitetet i Stavanger brukte i 2013 kroner 102.000 på advokatutgifter i forbindelse med fusksaker. Dette er en nedgang fra 2012 da det ble brukt 138.000 kroner, men en stor økning fra 2011 da det ble brukt kroner 34.000. De siste 10 årene er det brukt mellom 34.000 og 156.000 kroner årlig.

Medholdsprosent

I 7 av 48 saker fikk studenten medhold i sin klage/ble frifunnet i anklagen om fusk i 2013. Dette er en stor økning fra 2012, men likevel ganske gjennomsnittlig sånn totalt sett.

Som nevnt tidligere ble det gitt medhold til studenten i tre saker vedrørende klage over formelle feil ved eksamen- eller prøveavvikling, en sak vedrørende klage over opptak og en sak vedrørende klage over vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen. I tillegg ble altså to studenter som var anklaget for fusk frifunnet – noe som ikke skjer særlig ofte.

Oppsummering

Klagenemnda har hatt mange saker til behandling i 2013, og de spenner over et vidt felt - ingen saker er like. Det er lagt ned et betydelig arbeid fra ledelsens, medlemmenes og sekretariatets side. Klagenemnda har hatt gode diskusjoner, og fire vedtak har resultert i dissens. Nemnda finner arbeidet som kvalitetssikrer meningsfylt.

Reglement for Klagenemnda ved Universitetet i Stavanger

Vedtatt av Styret for Universitetet i Stavanger 02.04.2009 (sak 29/09).

Med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler (uhl) av 1.april 2005 nr 15 § 5-1 skal Universitetet i Stavanger ha en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre saker for studentene.

I henhold til vedtak i styresak 96/05 skal klagenemnda behandle saker etter uhl §§ 4-8 - 4-10 om utestenging, og etter vedtak i styresak 08/06 skal nemnda også behandle klager over tap av studierett. Etter vedtak i styresak 29/09 skal nemnda også behandle klager over avslag på krav om innsyn etter offentlighetsloven.

I. Universitetet i Stavanger skal ha en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak for studenter, jfr punkt III.

II. Klagenemnda består av 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. Leder og varamedlem for leder skal følge de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være ansatt ved institusjonen. To medlemmer og deres varamedlemmer skal være ansatt i vitenskapelig stilling ved institusjonen. Leder, medlemmene i vitenskapelig stilling og deres varamedlemmer oppnevnes med tre års funksjonstid.

To medlemmer og deres varamedlemmer skal være studenter, oppnevnt etter forslag fra StudentOrganisasjonen, med et års funksjonstid.

Det skal være minst to medlemmer av hvert kjønn. Medlem i styret ved institusjonen kan ikke være medlem i klagenemnda. Medlem som har medvirket ved saksbehandlingen eller avgjørelse i det påklagde saksforhold, kan ikke delta ved behandlingen av dette i klagenemnda. Et medlem med varamedlem blir stående inntil nytt medlem er oppnevnt, selv om funksjonstiden er utløpt. Et medlem fortsetter også til behandlingen av påbegynte saker er avsluttet.

III. Klagenemnda behandler følgende saker:

a. Klager over vedtak om opptak til studium, fag eller emner som ikke klagebehandles av Samordna opptak.

b. Klager over vedtak om opptak til praksis, laboratoriekurs, feltkurs og lignende.

c. Klager over vedtak om dispensasjon eller fritak for eksamen eller prøve.

d. Klager over vedtak om å nekte oppmelding/adgang til eksamen.

e. Klager over formelle feil ved:

1. eksamen- eller prøveavvikling
2. gjennomføring av sensur
3. godkjenning av kurs eller praksis som er obligatorisk del av studiet
4. avslag på søknad om selvvalgt bachelorgrad og andre frie grader

f. Klager over vedtak om tap av studierett.

g. Klager over avslag på krav om innsyn etter offentlighetsloven.

h. Saker etter uhl § 4-7 om forsøk på fusk, eller hvor studenter forsettelig eller grovt uaktsomt har fusket.

i. Saker etter uhl § 4-8 om utestenging og bortvisning.

j. Saker etter uhl § 4-9 om utestenging grunnet straffbare forhold.

k. Saker etter uhl § 4-10 om utestenging etter skikkethetsvurdering fra skikkethetsnemnda.

l. Andre saker som styret henviser til behandling i klagenemnda.

IV. Klagenemnda avgjør saker i møte. Klagenemnda er vedtaksfør når lederen og tre andre medlemmer er til stede. Vedtak i saker etter uhl §§ 4-7 - 4-10 må treffes med minst to tredels flertall. Nemnda avgjør om det er grunn til å innkalle klageren til å møte for nemnda eller til å innhente uttalelser fra andre instanser.

V. Klagenemndas vedtak vedrørende punkt III a til og med g kan ikke påklages. Vedtak vedrørende punkt III h til og med k, jfr Lov om universiteter og høyskoler §§ 4-7, 4-8, 4-9 og 4-10, kan påklages til departementet eller særskilt oppnevnt klageorgan.

VI. For saksbehandlingen gjelder reglene i forvaltningsloven. Avgjørelsen skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid.

VII. Universitetsdirektøren utpeker sekretær for klagenemnda. Etter fullmakt fra lederen kan sekretæren sørge for forberedelse av saken.

UTDRAG FRA LOV OM UNIVERSITETER OG HØYSKOLER

§ 4-7. Annullering av eksamen eller prøve

(1) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis kandidaten

- a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
- b) har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.

(2) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere godskriving eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis kandidaten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.

(3) Vedtak om annullering etter første og annet ledd kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd.

(4) Adgangen til annullering foreldes ikke.

(5) Etter avgjørelse om annullering pliktes eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakelevert institusjonen. Blir ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfullbyrdelseslovens kap. 13.

(6) Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal institusjonen gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.

(7) Andre institusjoner under denne lov kan informeres om annullering av eksamen eller prøve. Departementet kan gi nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 96 (ikr. 1 aug 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 676).

§ 4-8. Utestenging og bortvisning

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden

overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisopplæring og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

(3) En kandidat som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller annet ledd, kan ved vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Slik adgang til utestenging gjelder ikke for stipendiater ansatt ved institusjonen ph.d.-graden avlegges ved. Andre universiteter og høyskoler under denne lov skal informeres om vedtaket. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

(4) Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Kandidaten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

Endret ved lover 12 des 2008 nr. 105 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 12 des 2008 nr. 1340), 19 juni 2009 nr. 96 (ikr. 1 aug 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 676).

§ 4-9. Utestenging grunnet straffbare forhold – politiattest

(1) I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger frem politiattest ved opptak til, eller underveis i studiet.

(2) Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep, grove voldsforbrytelser eller straffbare forhold vedrørende besittelse og bruk eller omsetning av narkotiske stoffer eller medikamenter. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

(3) Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.

(4) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i annet ledd, jf. åttende ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, klienter, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.

(5) En nasjonal nemnd oppnevnt av departementet avgjør, etter uttalelse fra styret selv eller institusjonens klagenemnd, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende. Nemnda skal ha fem medlemmer. Lederen skal fylle de lovbestemte kravene til lagdommer, og to av medlemmene skal oppnevnes etter forslag fra studentenes organisasjoner.

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans for nemndas vedtak.

(7) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestenging fra klinisk undervisning eller praksisopplæring er reist i den nasjonale nemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(8) Kongen gir forskrifter om hvilke studier som skal omfattes av første ledd, om hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging, og om saksbehandlingen.

§ 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering

(1) Kongen kan fastsette at i enkelte utdanninger skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.

(2) Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

(3) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet.

(4) Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(6) Departementet gir forskrift om skikkethetsvurdering i de enkelte utdanninger.

§ 5-1. Klagenemnd og særskilte nasjonale klageorgan

(1) Universiteter og høyskoler skal opprette en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for kandidatene.

(2) Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.

(3) Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.

(4) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede.

(5) Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages.

(6) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i klagesaker.

(7) Departementet kan opprette særskilte nasjonale klageorgan som skal behandle klager over enkeltvedtak for bestemte områder.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 96 (ikr. 1 aug 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 676).

§ 5-2. Klage over formelle feil ved eksamen

(1) Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller institusjonens klagenemnd.

(2) Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for kandidatens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 5-3.

(3) Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra kandidaten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

(4) Finner styret eller klagenemnden at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 96 (ikr. 1 aug 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 676).

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 30. juni 2006 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10 sjette ledd.

§ 1. Virkeområde

Ifølge forskrift 7. oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10, skal skikkethetsvurdering foregå ved følgende utdanninger:

1. førskolelærerutdanning,
2. allmennlærerutdanning,
3. faglærerutdanning,
4. yrkesfaglærerutdanning,
5. praktisk-pedagogisk utdanning,
6. audiograf (audiolog),
7. barnevernspedagog,
8. bioingeniør,
9. ergoterapeut,
10. farmasøyt (inkludert reseptar),
11. fysioterapeut,
12. jordmor,
13. klinisk ernæringsfysiolog,
14. lege,
15. optiker,
16. ortopediingeniør,
17. psykolog,
18. radiograf,
19. sosionom,
20. sykepleier,
21. tannlege,
22. tannpleier,
23. tanntekniker,
24. vernepleier.

§ 2. Skikkethetsvurdering/definisjon

Løpende skikkethetsvurdering av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer eller som helse- eller sosialpersonell. En student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns og elevers eller pasienters,

klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for yrket.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse ved særskilt skikkethetsvurdering.

§ 3. Vurderingskriterier for lærerutdanningene

Kriterier ved vurderingen av om en student er skikket i utdanningene som nevnt i § 1 nr. 1 til 5 er:

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn og unges sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse.
- c) studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- d) studenten viser manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne.
- e) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i lærerstudiet og kommende yrkesrolle.
- g) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

§ 4. Vurderingskriterier for helse- og sosialfagutdanningene

Kriterier ved vurderingen av om en student er skikket i utdanningene som nevnt i § 1 nr. 6 til 24 er:

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for pasienter, klienter eller brukere.
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med pasienter, klienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere.
- c) studenten viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen.
- d) studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis.
- e) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle.
- g) studenten viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade

av pasienter, klienter eller brukere.

- h) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

§ 5. Informasjon til studentene

Ved studiestart skal institusjonen sørge for at alle studentene får informasjon om skikkethetsvurderingen og hva den innebærer.

§ 6. Skikkethetsnemnd

Styret selv skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av:

- en faglig leder for avdeling eller fakultet for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- en faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- to representanter fra praksisfeltet
- to faglærere
- to studentrepresentanter
- en ekstern representant med juridisk embetseksamen.

Medlemmer oppnevnes for tre år av gangen. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende funksjon, er nemndas leder.

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være til stede ved saksbehandlingen.

§ 7. Institusjonsansvarlig

Styret oppnevner en ansatt ved institusjonen som institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen. Institusjonsansvarlig kan oppnevnes blant skikkethetsnemndas medlemmer.

§ 8. Tvilsmelding

Tvil om en students skikkethet meldes skriftlig til institusjonsansvarlig. Den som leverer tvilsmelding, regnes ikke som part i saken.

Tvilsmeldinger som er åpenbart ugrunnet skal ikke behandles av institusjonsansvarlig.

§ 9. Behandling hos institusjonsansvarlig

Studenten skal varsles skriftlig om at det foreligger begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Institusjonsansvarlig skal innkalle studenten til

vurderingssamtale, og sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig. Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Praksisperioder kan utsettes til etter at utvidet veiledning er avsluttet.

Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat, som inneholder en beskrivelse av saksforholdet og eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten.

Hvis utvidet oppfølging og veiledning ikke medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten, skal institusjonsansvarlig fremme saken for skikkethetsnemnda.

§ 10. Behandling i skikkethetsnemnda

Saker som fremmes for skikkethetsnemnda skal følges av all skriftlig dokumentasjon i saken. Nemnda skal utrede saken ytterligere dersom det er nødvendig.

Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og gjøres kjent med sakens opplysninger. Studenten skal ha mulighet til å legge frem sine synspunkter for nemnda før møtet.

Nemnda lager en innstilling til styret eller institusjonens klagenemnd med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, hvorvidt studenten bør utestenges helt eller delvis fra den aktuelle utdanningen, samt lengden på utestengingsperioden og eventuelle vilkår for at studenten skal få gjenoppta utdanningen. Uenighet i nemnda skal begrunnes og fremgå i innstillingen.

§ 11. Behandling i styret/institusjonens klagenemnd

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fatter styret selv eller institusjonens klagenemnd vedtak om at en student ikke er skikket etter reglene i lov om universiteter og høyskoler § 4-10 tredje ledd og fjerde ledd. Det skal ikke utstedes vitnemål for den aktuelle utdanningen til en student som er funnet ikke-skikket.

Hvis en student som er funnet ikke-skikket skal utestenges fra utdanningen, skal det fattes særskilt vedtak om dette. Studenten kan utestenges fra utdanningen inntil 3 år. Ved kortere utestenging kan styret eller institusjonens klagenemnd stille vilkår som må være oppfylt før utdanningen gjenopptas.

Vedtak om utestenging skal opplyse studenten om at han/hun ikke kan søke eller ta imot plass ved tilsvarende utdanninger ved institusjoner under lov om universiteter og høyskoler i utestengingsperioden, og at han/hun må søke nytt opptak dersom utdanningen skal gjenopptas etter utestengingsperioden.

§ 12. Sentralt register

Når det er fattet vedtak om at en student utestenges på grunn av vedtak om ikke-skikkethet, skal opplysninger om studentens navn, omfang og

utestengingsperiode sendes til Samordna opptak, som vil opprette et sentralt register. Hvis vedtak blir omgjort etter klage, skal det sendes melding til Samordna opptak om dette.

Opplysningene i det sentrale registret skal slettes når utestengingsperioden er over.

§ 13. *Overgangsbestemmelser*

For utdanningene som nevnt i § 1 nr. 6 til 24, gjelder skikkethetsvurdering etter denne forskrift for nye studenter som begynner de aktuelle utdanningene fra og med 1. august 2006 og senere. For utdanningene som nevnt i § 1 nr. 1 til 5, gjelder skikkethetsvurdering også for de studenter som har påbegynt utdanning før 1. august 2006.

§ 14. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. august 2006. Samtidig oppheves forskrift 10. oktober 2005 nr. 1193 om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene.
